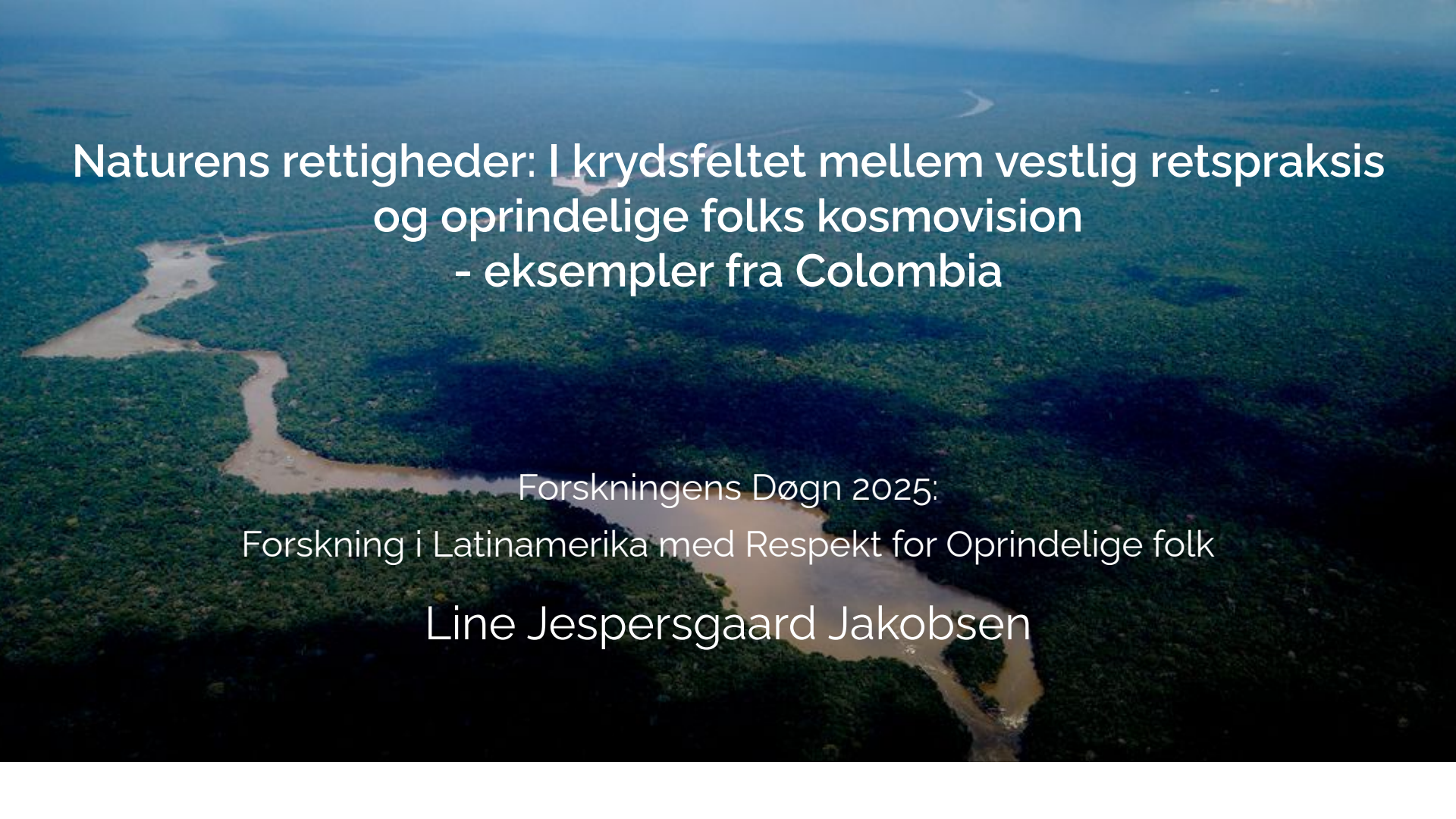

An aerial photograph of a dense, green tropical forest. A wide, muddy-brown river winds through the landscape, starting from the left and curving towards the bottom right. The forest is thick and covers most of the visible area, with some lighter patches where the river flows. The sky is a pale, hazy blue at the top of the frame.

Naturens rettigheder: I krydsfeltet mellem vestlig retspraksis og oprindelige folks kosmvision - eksempler fra Colombia

Forskningens Døgn 2025:
Forskning i Latinamerika med Respekt for Oprindelige folk
Line Jespersgaard Jakobsen

Outline

Den voldelige konflikt

Naturen som offer - hvordan dokumentere og kompensere?

Krydsfelt mellem vestlig jura og oprindelig folks viden

Juridiske nybrud i Colombia: rettigheder til naturen og kollektive kompensationsprocesser, inklusion af oprindelige folk

Eksempel: Rio Cauca

Konklusion

Den Colombianske voldelige konflikt

Væbnet konflikt i seks årtier mellem FARC og Colombias regering, samt andre væbnede grupper

Fredsftale 2016

‘Et net af vold’ udøvet mod colombianske samfund, kulturer, mere-end-menneskeligt liv og deres miljøer

Naturen som offer

Floder som massegrave

Illegal minedrift, ofte til finansiering af krigen

Kokadyrkning, finansiering af krig + gift som forsøg på at udrykke kokamarker

Ekspllosioner af olierørledning og forurening

58 % af landets skovrydning mellem 1990 og 2013 fandt sted i højkonfliktområder

Osv.

Dokumentation af skade og ansvar

JEP og CEV modtog
mere end 1679 rapporter
fra ofre og civilsamfundet

Civilsamfundets rapporter og dokumentation af naturens lidelser

Udvidelse af sproget for 'skade' og vold

Konflikten skabte brud i forholdet mellem mennesker og natur - hvordan dokumentere denne skade eller smerte? Og hvordan afgøres ansvar og sanktioner i sådanne sager?

Et metodisk, ontologisk og epistemologisk spørgsmål

Krydsfelt mellem international lov og oprindelige folks kosmovision

Colombias juridiske nybrud: tre tendenser

1. Anerkendelse af naturen som genstand for rettigheder i retssystemet
2. Udviklingen af overgangsretfærdighed, der garanterer kollektive rettigheder for offergjorte oprindelige folk og afro-colombianere
3. 2016-aftalens åbning for dokumentation for skader og rapporter fra lokalsamfundene, før det midlertidige retsvæsen påbegyndes.

→ de ontologiske forestillinger om overgangsretfærdighed udvides hen mod naturen

Forfatningsdom C-632 fra 2011: "naturen opfattes ikke udelukkende som menneskers miljø og omgivelser, men også som et subjekt med egne rettigheder, der som sådan skal beskyttes og garanteres."

Restitution af Resguardo Río Andágueda, Choco (Emberá), 2023: 50.000 hektar (i erstatning og til naturbevarelse)

At *lytte* til ikke-menneskelig lidelse og naturens stemme

Río Cauca

Rettighedssubjekt
2019 (Medellín
domstol)

Offer for konflikten
2023 (JEP)

Handler:
krigsforbrydelser?
Sanktioner?

Juridiske dilemmaer

“Forbrydelser mod naturen udgør alvorlige krænkelse af den humanitære folkeret, der kan udgøre krigsforbrydelser”

“Justicia transicional es también justicia ambiental”

→ Straf eller straffrihed?

REPÚBLICA DE COLOMBIA
JURISDICCIÓN ESPECIAL PARA LA PAZ
SALAS DE JUSTICIA
SALA DE RECONOCIMIENTO DE VERDAD, DE RESPONSABILIDAD
Y DE DETERMINACIÓN DE LOS HECHOS Y CONDUCTAS

AUTO No. 226 de 2023
Bogotá D.C., once (11) de julio de dos mil veintitrés (2023)

Caso	05
Expediente	9002794-97.2018.0.00.0001
Asunto	Acreditación del Río Cauca en el Caso 05

I. ASUNTO A TRATAR.

Se procede a resolver la solicitud de acreditación del río Cauca dentro del Caso 05, en el marco de la “*Situación Territorial en la región del Norte del Cauca y del Sur del Valle del Cauca*”.

II. ANTECEDENTES.

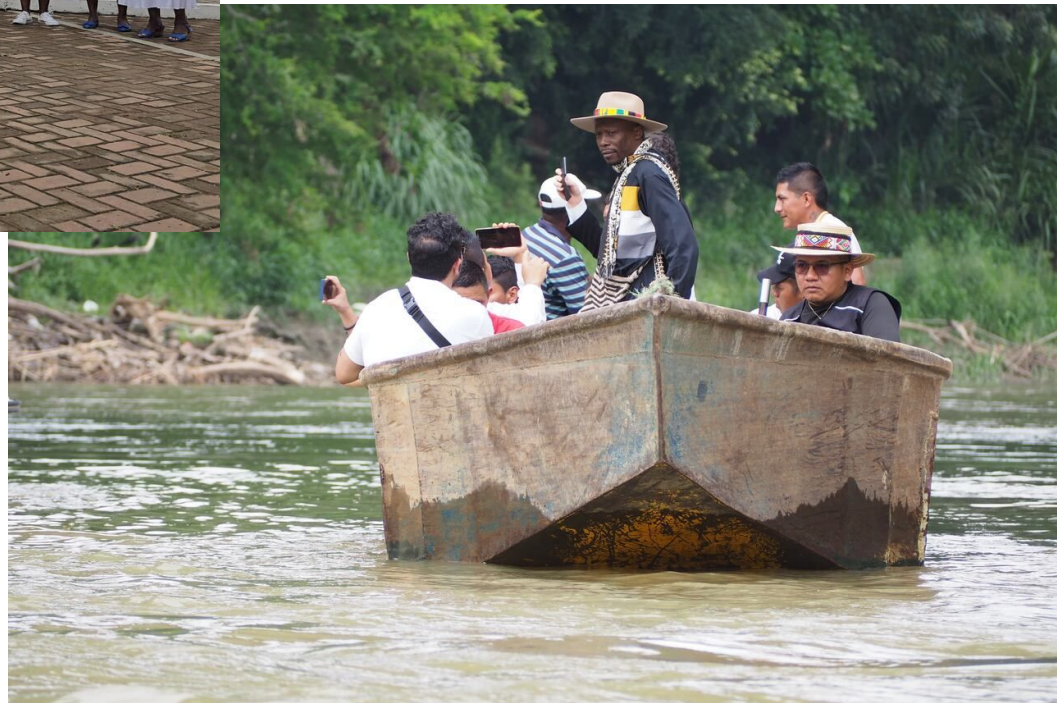
1. Por medio del Auto No. 078 del ocho (08) de noviembre de dos mil dieciocho (2018), la Sala de Reconocimiento de Verdad, de Responsabilidad y de Determinación de los Hechos y Conductas, en adelante Sala de Reconocimiento, avocó conocimiento del Caso No. 005, correspondiente a la situación territorial en la región del norte del Cauca, en los municipios de Santander de Quilichao, Suárez, Buenos Aires, Morales, Caloto, Corinto, Toribío y Caldonio; que incluye los hechos presuntamente cometidos por miembros de las FARC-EP y de la Fuerza Pública entre los años 1982 y 2016.

JEP | JURISDICCIÓN ESPECIAL PARA LA PAZ

JEP arrangerer offentlig
undskyldning og hyldest til Cauca
floden, november 2024

Spørgsmål

Er betydningen af territorium, i de sætninger, der godkender territorier som offer af JEP forstået som "natur" (med sin egen iboende værdi) eller i sidste ende som "ejendom"? Hvordan kompenseres for skade på naturen?

Betragtes naturen som et rets-subjekt i sig selv, eller får den kun denne status, når den er knyttet til etniske territorier?

Hvad er betydningen af en dom for oprindelige folk? Andre former for retfærdighed?

Er det et ontologisk vendepunkt?

Konklusion

Måske ikke fuldbyrdet (ontologisk) vending (og retfærdighed)...

Men en form for epistemologisk retfærdighed - de oprindelige folks viden bliver taget alvorligt og forsøgt tilpasset og inkorporeret en vestlig retsmodel

Ambivalens

Der vil komme mange flere af denne slags sager

Tak fordi I lyttede med!

Line Jespersgaard Jakobsen, Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi (IFRO),
Københavns Universitet

line@ifro.ku.dk

Teori: Politisk økologi og menneske-natur forholdet

Politisk økologi - fra resource scarcity/abundance til mere kompleks forståelse

‘Ekstraktivisme’ - en "onto-logik" der forårsager vold og ødelæggelse i alle dele af verden (Durante et al., 2021) og øger adskillelsen mellem naturen og det menneskelige (Gudynas, 2013; Moore, 2015)

Antroprocæn: Menneskets påvirkning på jorden

Capitalocæn: fokuserer på de systemiske og strukturelle årsager til miljøforringelse og understreger kapitalakkumulationens rolle i at drive økologiske kriser gennem udnyttelse og ulighed

Teori: Jordisk retspraksis og naturens rettigheder

Earth jurisprudence, earth system science og 'Right of Nature' (RoN)

Jura er (generelt) dybt antropocentrisk og betragter det menneskelige subjekt som den centrale agent og modtager, idet den behandler alle andre livssystemer som objekter (Gear, 2015)

Dette er i modstrid med den virkelighed, at den menneskelige sociale sfære i sagens natur er forbundet med og indlejret i jordens økologiske systemer

Naturen er og bør være kilden til fortolkning af love, etik og hvordan vi styrer os selv (Kauffman, 2024, s.201).